

□ Valea Almăjului din Caraș-Severin adăpostește adevărate comori făurite fie de natură, fie de mâna omului, iar mii de turiști încep să le descopere, pe rând. Printre ele este cascada Bigăr, celebră după ce a fost numită de o publicație din SUA cea mai spectaculoasă, și morile de apă de la Rudăria.

Cascada Bigăr se află pe teritoriul comunei Bozovici din județul Caraș-Severin, chiar la marginea Drumului Național 57B. Dacă nu sunt atenți la indicatoare, turiștii ar putea rata acest obiectiv, deoarece cascada se ascunde după un parapet de pe marginea drumului. Cei care o văd însă rămân impresionați: are nouă metri înălțime și este acoperită de mușchi verde, peste care șiroiește apa.

Cu 200 de metri înainte de cascadă, Romsilva a amenajat o parcare cu aproximativ 50 de locuri, însă aceasta este neîncăpătoare pentru turiști. Tot Romsilva este cea care dorește să dezvolte zona.

"La ora actuală, circulă mulți turiști în acea zonă, astfel că vrem să o dezvoltăm, vrem să amenajăm acolo un loc unde turiștii să poată cumpăra produse locale, tradiționale. De asemenea, vrem să instalăm și toalete acolo. Este un proiect al nostru pentru care urmează să găsim finanțare, poate pe programele europene 2014-2020", spune directorul Romsilva, Adam Crăciunescu.

Crăciunescu adaugă că Romsilva vrea să facă un parteneriat cu Consiliul Județean Caraș-Severin pentru ca drumul de acces la această cascadă să permită un flux mai mare al turiștilor, drumul fiind extrem de îngust la ora actuală.

"Șoseaua este modernizată, se circulă bine, dar este îngustă, iar cascada atrage tot mai mulți turiști", afirmă Crăciunescu.

SUA: Cascada Bigăr, cea mai spectaculoasă din lume

Cascada Bigăr, care a fost nominalizată de publicația online "The World Geography" din SUA drept cea mai spectaculoasă cascadă din lume, se află la marginea unui drum, exact în locul pe unde trece Paralela 45. De altfel, chiar lângă cascadă este montat un indicator învechit, care menționează acest lucru.

Cei care doresc să admire cascada o pot face fără să plătească de pe marginea șoselei. Unii dintre turiști se aventurează, însă, sar peste parapetuși și coboară pe stânci până la baza acesteia, fără ca cineva să îi avertizeze în privința pericolului de accidentare.

Turiștii care vor să vadă și alte obiective turistice și să afle și legenda din jurul cascadei trebuie să plătească o taxă. Lângă cascadă se află o poartă și un podeț, ambele din lemn. La intrare, un bărbat încasează banii și rupe bilete pentru turiști. Costă 5 lei vizitarea izburului Bigăr și a grotei, ambele fiind conectate printr-o legendă pe care oamenii o pot afla de pe un panou. Tot bărbatul care încasează taxa pe bilete este și cel care îndrumă turiștii.

Până la izburul Bigăr, turiștii pot urca pe o potecă stâncoasă, aflată pe marginea râului Bigăr. Imediat după acesta, un podeț de lemn traversează râul, apoi o scară duce la grotă. Toate sunt foarte aproape de cascadă, la nici zece minute de mers pe jos.

Atât izburul, cât și grotă, dar mai ales cascada Bigăr au legenda lor. Se spune că, în vremuri îndepărtate, în acest loc trăia o familie de țărani muncitori. Necazul a făcut ca această familie să nu aibă copii. La un moment dat, o vrăjitoare i-a spus femeii că, dacă va bea apă din izvorul de sub stâncă, va naște un copil, iar dacă acel copil va fi fată, să aibă grijă ca aceasta să nu se îndrăgostească, deoarece va muri. S-a întâmplat întocmai, iar fata, ajunsă o adevărată domnișoară, s-a îndrăgostit de flăcăul Bigăr. Ca să nu moară și să uite de dragostea sa, tatăl fetei a închis-o pe aceasta în grotă de pe munte. Strigătele disperate ale fetei au fost auzite de vrăjitoarea care îi prevestise nașterea. Vrăjitoarea s-a dus la fată și i-a spus că îi va transforma părul într-o cascadă pe care vor aluneca propriile lacrimi, iar vuietul cascadei îl va aduce la ea pe flăcăul Bigăr, care se va îneca în lacrimile fetei. Cei doi îndrăgostiți urmau să trăiască apoi veșnic pe Tărâmul Regăsirii Dorului.

Și în ziua de azi, apele izvorului Bigăr vin de sub stâncă și se revarsă peste cascadă, în râul Miniș, care duce cu el mai departe povestea celor doi îndrăgostiți.

Morile de la Rudăria, în patrimoniul UNESCO, încă folosite de localnici

Lăsăm în urmă cascada Bigăr și legendele ei și ne îndreptăm pe un drum secundar înspre comuna Eftimie Murgu din județul Caraș- Severin, aflată tot pe Valea Almăjului, la o distanță de aproximativ 15 kilometri de Bozovici.

Aici se găsesc morile de apă de la Rudăria, un complex mulinologic inclus în patrimoniul UNESCO, care la începutul anilor 2000 a fost restaurat de Muzeul "Astra" din Sibiu, pe bani europeni. Este cel mai mare parc cu mori de apă din România și din sud-estul Europei, întinzându-se pe o distanță de trei kilometri.

Până în anul 1970, localitatea Eftimie Murgu de azi se numea Rudăria, după numele râului ce trece prin localitate, însă numele localității s-a schimbat după celebrul revoluționar pașoptist, având în vedere că acesta s-a născut aici.

Turiștii vin aici pentru a vedea morile de apă care datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

În anul 1874 erau 51 de mori, însă acum sunt 22 de mori, aflate de o parte și de alta a drumului, pe cursul râul Rudăria. Una câte una, cele dispărute au fost inundate de apele râului. Morile sunt construite exclusiv din lemn și au sisteme hidraulice primitive.

Apa râului este direcționată spre partea de jos a morii, pentru a învârti o roată mare de fier, care, la rândul ei, învârtte roata de piatră care macină grăunțele în interiorul morii. Cele două roți sunt conectate cu o bară metalică.

Morile sunt funcționale, iar oamenii din sat încă macină grâul ori porumbul aici. Tabele cu programarea familiilor la măcinat pot fi văzute la intrare.

Unele mori au ușile încuiate, dar în altele turiștii pot intra pentru a admira sistemul de funcționare. Pot fi văzute pietrele de moară, dar și urme ale grânelor măcinate aici.

Fiecare moară are un nume: "Roșoanea", "Moara cu Tunel", "Moara din Țarină", "Viloanea", "Îndărătnica dintre Râuri", "Frizoanea", "Popascu", "Bățolea". Numele vin fie de la poreclele familiilor din sat, fie după câte o legendă a locului.

Dintre toate, se remarcă "Îndărătnica dintre Râuri" deoarece roata acesteia funcționează în sens invers acelor de ceasornic. Mai mult decât atât, această moară era locul unde înțelepții satului se adunau să ia cele mai importante decizii pentru comunitate.

Fiecare moară este folosită de mai multe familii, prin rotație. În cazul în care apare vreo defecțiune, familiile au obligația de a le repara. Cel mai priceput este, însă moș Lazăr, un bărbat de 87 de ani din sat.

Oamenii din localitate spun că, ori de câte ori au nevoie de vreun sfat în privința reparării morilor, apelează la bătrân.

"Mai reparăm și noi, când se strică ceva la mori, dar mai întrebăm și la moș Lazăr", spune o femeie din sat.

Morile de apă de la Rudăria pot măcina, fiecare dintre ele, până la 140 de kilograme de grăunțe într-o oră, atunci când sunt puse în funcțiune la maximă capacitate. Scârțâitul pietrei pe grăunțe parcă acompaniază apa râului care șerpuiește de la o moară la alta.

Turiștii care ajung aici, destul de puțini, nu au decât să privească spectacolul oferit de natură și de om și să ducă mai departe legendele locului.

Mediafax